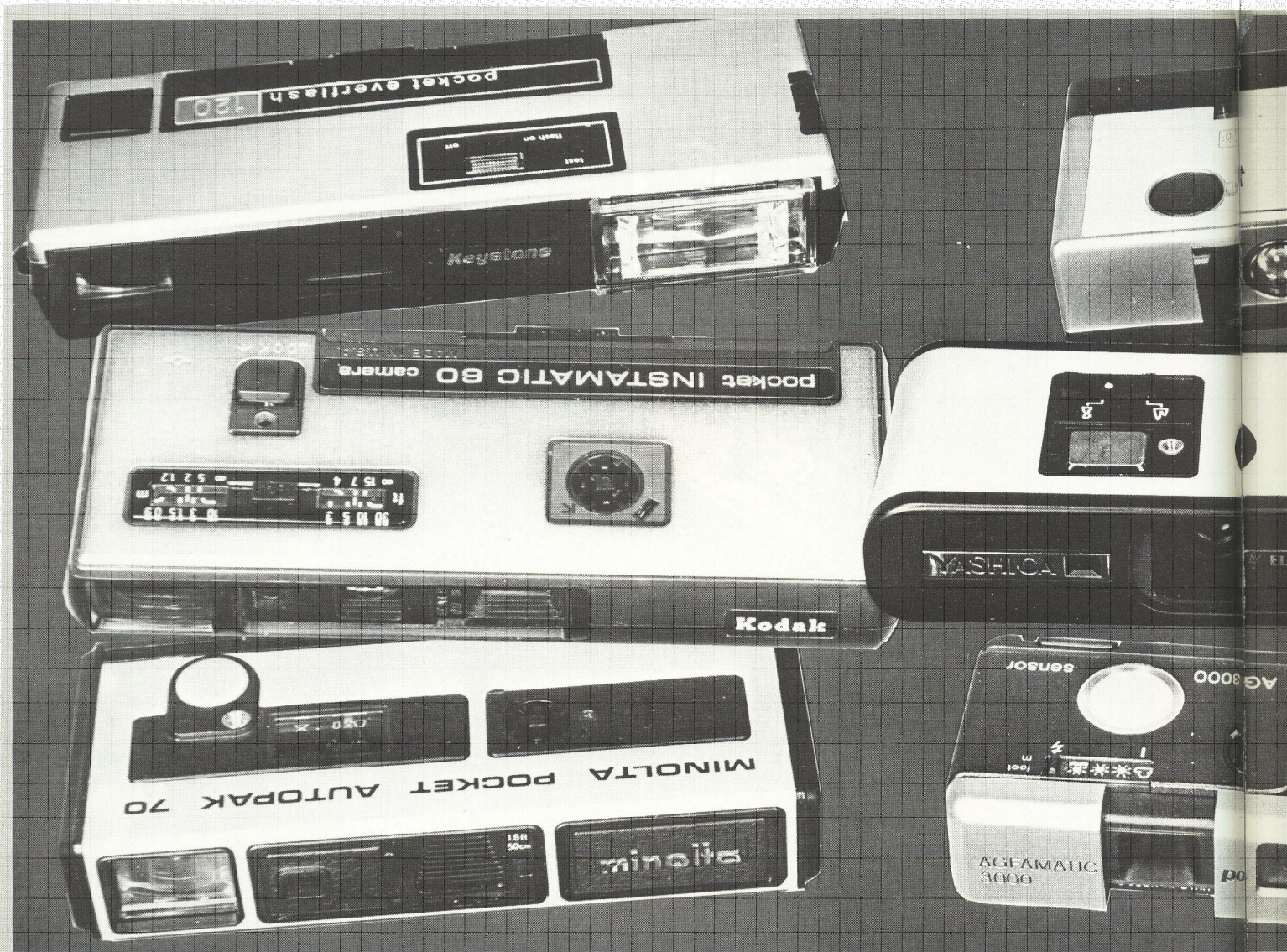

Lommekameraet

To år efter at Kodak viste sine Pocket Instamatic kameraer på photokina, er der nu 14 kameraer at vælge imellem. Foruden Kodkas egne 7 modeller er der kommet 3 fra Agfa, 2 fra Minolta, en Yashica og en Keystone. Vi har prøvet hele samlingen i praksis gennem længere tid. Lad os først se på egenskaberne af hvert enkelt kamera og derefter på visse fordele og ulemper.

Af H. S. de Kue

Kodak 100

Et 25 mm objektiv til det lille format 13 x 17 mm svarer i billedvinkel om-

trent til en 53 mm optik på et 24 x 36 mm kamera. Lysstyrken på denne billigste Kodak er kun f/11, men objektivet består alligevel af 3 linser. Det er nødvendigt, for at få skarpe billeder på så lille et filmsformat.

Der er ingen afstandsindstilling, fordi man bare udnytter den store skarphedsdybde fra godt 1 meter til uendeligt.

Lukkertiden er altid 1/60 sek., dvs. der kan kun fotograferes i solskin eller med blitz. Strengt taget kan blitzlyset ikke være korrekt på forskellige afstande, men da en farvenegativfilm dog har et vist eksponeringsrum, kan man bruge blitztæmper fra godt 1 meter til cirka 2,5 meter.

Der er ingen indstillinger udover filmtransporten (en lille plastic-skyder i bunden) og udløserknappen. Blitztæmper drejes en kvart omgang, når filmen køres videre. Kommer der en brugt blitz i skudposition, så kommer der en synlig ad-

varsel i søgeren. Dette gælder alle 110-apparater og det bliver derfor ikke nævnt igen ved de andre mærker.

Kodak 200

Samme 25 mm objektiv med fast blænde 11, men her kan lukkertiden skiftes mellem 1/80 sek. i solskin og 1/40 sek. i gråvej. Dette indstiller man med en lille knap på vejr-symboler, en sol og en sky.

Når blitztæmperen er isat, skifter lukkeren automatisk til 1/40 sek.

Kodak 400

Igen samme objektiv med fast blænde 11. Men nu med en fotocelle, der styrer den elektroniske lukker efter de skiftende lysforhold, i området fra 1/300 sek. til 10 sekunder og mere.

Blitzfotografering præcis som med model 200. Søgeren har indspejlet lysramme.

Kodak 300

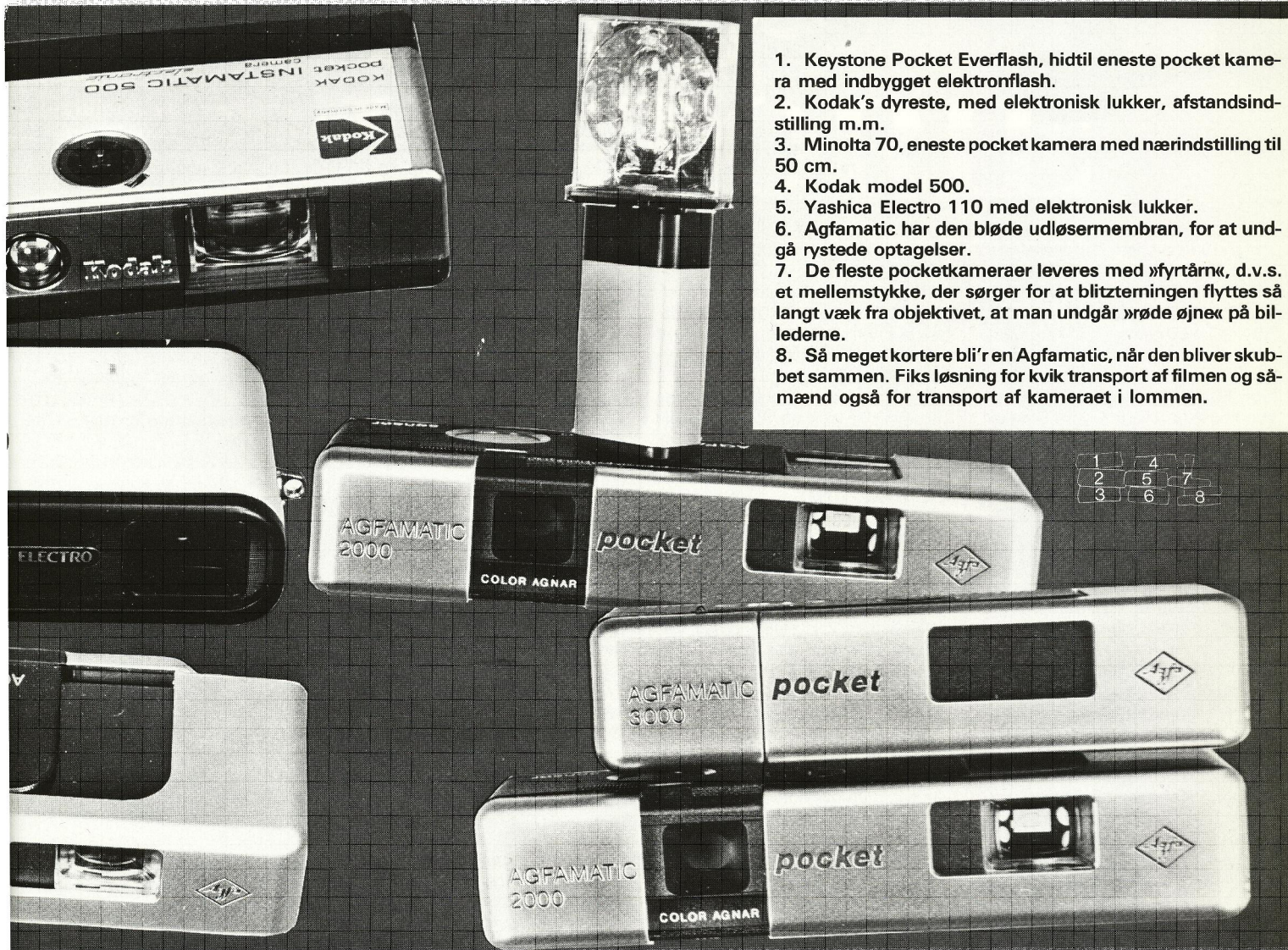
Objektiv med større lysstyrke, nemlig en Schneider Reomar (med 3 linser) på 1:5,6/f = 26 mm. Ingen afstandsindstilling. Derfor siger brugsanvisningen at man i gråvej, hvis blænden står på 5,6 ikke må gå tættere på motivet end 2 meter. I solskin er blænden lille, så der må man godt gå til 1,20 m uden at det bliver uskarpt.

Man skal selv indstille blænde og tid efter 5 vejr-symboler (sol, mørk sky osv.). Lukkertiden er 1/80 sek., lige fra sol-over-havet-og-ved-stranden til lyst gråvej og det er kun blænden, der ændres, når man skifter mellem disse vejr-symboler.

Kun når der indstilles på »mørk skyer«, skifter lukkeren til 1/40 sek.

Når der isættes en blitztæmper, bliver lukkertiden også skiftet til 1/40 sek. og nu bruges den lille knap med vejr-symbolerne til at vælge en blænde, der passer til fotograferingsafstanden med blitz. Det går nemt no-

til 110-kassettefilm

1. Keystone Pocket Everflash, hidtil eneste pocket kamera med indbygget elektronflash.
2. Kodak's dyreste, med elektronisk lukker, afstandsindstilling m.m.
3. Minolta 70, eneste pocket kamera med nærindstilling til 50 cm.
4. Kodak model 500.
5. Yashica Electro 110 med elektronisk lukker.
6. Agfatic har den bløde udløsermembran, for at undgå rystede optagelser.
7. De fleste pocketkameraer leveres med »fyrtårn«, d.v.s. et mellemstykke, der sørger for at blitzterningen flyttes så langt væk fra objektivet, at man undgår »røde øjne« på bil lederne.
8. Så meget kortere bli'r en Agfatic, når den bliver skubbet sammen. Fiks løsning for kvik transport af filmen og såmænd også for transport af kameraet i lommen.

di i stedet for at skrive blændetal-
le, står der afstande 1,20 m - 2 m -
3 m - og 5 meter.

Kodak 500

Denne f/5,6 optik som model 300,
hvor lukkeren styres af en fotocelle,
1/300 til 10 sekunder.

Ved at indstille på et af to vejr-
symboler, sol og sky, skifter man
blænden mellem f/5,6 og f/16. Dermed be-
stammer man selv, om man vil ha'
kortere lukkertid med større blæn-
åbning, eller langsom lukker og til-
blænde.

Søger med lysramme.

Kodak 50 og 60

Her er objektivet en 4-linset Ektar
med afstandsindstilling. Skyde-
knappen oven på kamerahuset har
tællertallene 0,9 - 1,2 - 1,5... osv. til
uendelig. Selv om det er en

skydebevægelse, overføres den til
objektivet som en drejning i objek-
tivets snekke.

Eksponeringen styres af en foto-
celle, der bestemmer både tid og
blænde efter lysforholdene. I godt lys
kører kameraet på 1/250 sek., blæn-
de 16. Ved svagere lys ændres såvel
lukkertid som blænde, indtil man til
sidst havner på 5 sekunder bl. 2,7.

Ved brug af blitzterning skifter luk-
kertiden automatisk til 1/40 sek. og
blænden er nu automatisk koblet
med afstandsindstillingen. Man kan
altså få den korrekte blænde ved at
stille knappen på den anvendte af-
stand mellem 1,20 og 9 meter.

Minolta 70

Et objektivet med f = 26 mm og fast
lystyrke f/8. Den elektroniske luk-
ker styres automatisk efter lysfor-
holdene, mellem 1/330 og 10 se-
kunder.

Objektivet kan indstilles på 2 af-
stande ved hjælp af en knap med

symboler for nær og fjern. Den ene
afstand er cirka 1,30 m for motiver
mellem 0,9 og 1,80 meter. Den an-
den indstilling er cirka 3,50 meter,
dvs. for motiver mellem 1,80 meter
og uendelig. Afstandssymbolerne
ses også i lysrammesøgeren.

Minolta 70

Denne model har en 4-linset Rokkor
1:3,5/ 26 mm. Fotocellen styrer
både den elektroniske lukker og den
skifter blænde, når lysforholdene gør
det nødvendigt.

I solskinsvejr sørger fotocellen for
at blænden står på 8 og at lukkeren
kører på 1/330 sek. Når det så bliver
skyet, styres lukkeren først til læn-
gere tider, uden at blænden skifter.
Først ved 1/60 sek. skifter blænden
til f/3,5 og nu begynder lukkeren for-
fra ved 1/330 sek. Bliver det endnu
mørkere, så bliver lukkertiden læn-
gere, helt op til 10 sekunder ved nat-
optagelser fra stativ o.l.

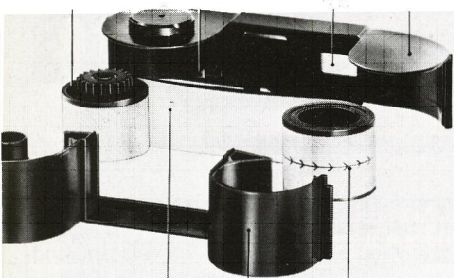
Afstandsindstillingen har sym-
boler, både ved knappen og i lys-
rammesøgeren. Men her er meget
mere at vælge imellem end på
Minolta 50. Det specielle ved 70-
modellen er, at den ikke alene kan
indstilles på 0,90 - 1,2 - 2 - 3,5 - 10
m og uendelig, men at der desuden
kan indskydes en forsatslinse, så
man kan fotografere på 50 cm af-
stand.

Den samme knap, der indskyder
forsatslinsen, kører også et gulfarvet
prisme i søgerens strålegang. Det
har følgende grund:

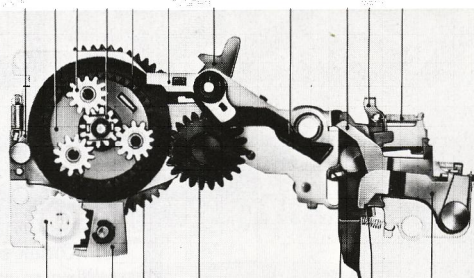
På sådan en meget kort afstand
ville søgeren ellers snyde, fordi den
sidder 5 cm ved siden af objektivet.
Men da der indskydes et prisme for-
an søgeren, bliver søgerens synsret-
ning »knækket« lidt hen mod mo-
tivet.

At søgerbilledet samtidigt bliver
gult, skal forhindre, at man glemmer
at skifte tilbage til de »almindelige«
afstande.

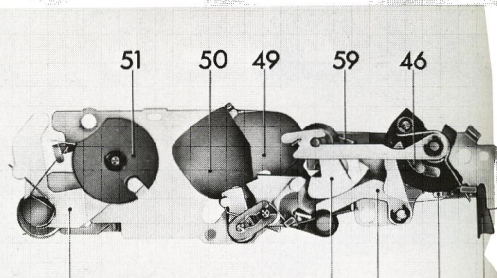
Test: Lommekameraer til 110-kassettefilm

Sådan ser en 110-kassette ud indeni.

Så megen finmekanik i et elektronisk kamera! Dette er transportmekanikken i en Agfamatic.

Lukkermekanisme i en Agfamatic. Delene nr. 49 og 50 er lukkerens to sektorer.

Skarphedsdybden er ved 50 cm afstand ikke ret stor, derfor skal man sørge for at være nogenlunde præcis 50 cm fra motivet. Det gøres nemt ved at måle afstanden med en 50 cm lang bæresnor til kameraet.

Ved blitzoptagelser (1/40 sek.) stiller man den korrekte blænde (mellem 3,5 og 16) ved at stille afstanden korrekt mellem 1 og 4,5 meter. Blænden er nemlig mekanisk koblet til afstanden, når der er isat blitzterning i kameraet.

Agfa 2000

De tre Agfa-modeller er ekstra korte, kun 112 mm lange. Når man skubber låsen op, skyder kameraet sig ved fjederkraft ud i sin fulde længde, 132 mm. Efter hver optagelse er man lynhurtigt klar til næste skud, fordi filmen transporteres og lukkeren spændes, når man bare har skubbet kamerahuset sammen, hvorefter det straks springer ud igen. Denne tryk-og-slip bevægelse går meget kvikt.

Agfa 2000 har et 3-linset objektiv med 26 mm brændvidde og fast lysstyrke f/9,5. Lukkertiden kan skiftes mellem 1/100 og 1/50 sek., ved at stille på en knap med to vejr-symboler, solen og skyen.

Afstanden er fast indstillet på cirka 3 meter. Det giver et skarphedsområde på cirka 1,5 m til uendelig. Ved blitzoptagelser skal man holde afstanden mellem 1,5 og 3 m, fordi blænden ikke kan ændres.

Søgeren er meget tydelig og har lysramme.

Agfa 3000

Denne model har større lysstyrke, nemlig f/6,3 men afstanden er fast på cirka 3 meter.

Man kan vælge passende blænde og lukkertid, ved at stille på et af 4 vejr-symboler. Går man fra solskin (1/100 sek., blænde 16) til de andre vejr-symboler, så skiftes først kun blænden (til 9,5 og i næste trin til 6,3) og først ved indstilling på skyen skifter lukkeren til 1/50 sek.

Ved blitz (1/40 sek.) kan man indstille den rigtige blænde ved at indstille »vejrknappen« på 1,20 eller 2 eller 4 meter.

Agfa 4000

3-linset objektiv 1:6,3/26 mm med afstandsindstilling på 1,30 m - 3 m - 10 meter, dvs. for personer fra 1 til 2

meter, grupper fra 2 til 5 meter afstand og landskaber fra 5 m til uendelig.

Den elektroniske lukker styres efter de skiftende lysforhold automatisk mellem 1/500 sek. og cirka et halvt minut, mens blænden hele tiden bliver stående på f/6,3.

Ved blitz (på 1/40 sek.) stiller man den korrekte blænde, ved at indstille afstanden. Blænden er mekanisk koblet med afstandsindstillingen.

Yashica 110

Objektiver har 3 linser, brændvidden er 27 mm og lysstyrken er f/9. Den elektroniske lukker styrer efter lysforholdene fra 1/400 til 10 sekunder.

Objektivet kan stilles på to forskellige afstande, den ene for motiver på mere end 4 meters afstand og den anden for området 1,30 til 4 meter.

Ved blitz (1/40 sek.) skal afstanden stå på 1,30 - 4 m og man kan da blitze fra 1,5 - 3 meter. Det lyder lidt ulogisk, men området 1,30 - 4 meter gælder for objektivets skarphedsdybde, mens området 1,50 - 3 meter er grænserne for at have blitzterningen for tæt på eller for langt væk. Blænden sidder jo fast på f/9.

Keystone 120

Dette er det eneste 110-kamera med indbygget elektronflash. Alligevel vejer det ikke mere, end f.eks. Kodak 50/60, nemlig 250 gram. Objektivet har 30 mm brændvidde, det svarer til 64 mm på 24 x 36 mm.

Ved udendørs fotografering uden flash kører lukkeren på 1/100 sek. og blænden er f/8. Bliver det mørkt i vejret, så kan man bruge flashen som hjælpelys på korte afstande 1,20 til 2 meter. Samtidigt med, at man tænder for elektronflashen, skiftes objektivets blænde til f/5,6.

Ved modlys-optagelser i solskin kan flashen bruges til at give lidt ekstra tegning i skyggerne.

Ved indendørs flashoptagelser skal man holde sig i afstandsområdet 1,20 - 4 meter, da blænden hele tiden står på 5,6. Lukkeren kører altid på 1/100 sek., men ved flash-optagelser er den effektive lukkertid egentlig 1/1000 sek., nemlig flashens korte blink.

Sammenligning i praksis

Forskellene i objektiverne ses ikke ret

meget i skarpheden, fordi filmens lille format sætter en grænse for, hvor små detaljer der kan gengives. Men de lysstærkere objektiver, f.eks. Minolta 70 med f:3,5 og Kodak 50/60 med f:2,7 gør det muligt, at fotografere i mange situationer, hvor et kamera med f/11 simpelthen må give op.

Uden indstillinger - eller med kun nogle få vejr-symboler til at vælge imellem - kan eksponeringen ikke altid være lige i øjet, derfor er man udendørs nok bedst kørende med fotocelle-automatik, dvs. som Kodak 400-500 50-60, Agfa 4000, Minolta 50-60 og Yashica 110.

Ved blitzoptagelser er det bedst at kunne indstille den korrekte blænde ved hjælp af en knap med blitzafstandene eller ved en mekanisk kobling mellem objektivets snække og blænden. Denne blændeindstilling findes på Kodak 300-500-50-60, Minolta 70 og Agfa 3000-4000.

Et kamera med afstandsindstilling til f.eks. 1,20 meter vil på denne afstand give betydelig skarpere billede, end et kamera med fast afstandsområde 1,20 til 4 meter. Forskellen er, at man i det ene tilfælde har motivet på den afstand, som objektivet tegner skarpest - og i det andet tilfælde kører man på den yderste grænse af skarphedsdybden. Man kan altså, med lidt større indsats fra fotografens side, få skarpere billeder. Afstandsindstilling findes på Kodak 50/60, minolta 70, Agfa 4000.

Minolta 70 har oven i købet den omtalte indbyggede forsatslinse, så man kan fotografere på 50 cm afstand. På den afstand fylder en side af Foto og Smalfilm hele billedet ud. Dette er et praktisk mål for, hvor meget der kommer på billedet. Ved små børn kan man sagtens fotografere ansigter på 50 cm, selv om alle fotobøger advarer mod perspektivfejl. Det går fint i praksis.

Når man fotografere i højformat

Så længe man holder kameraerne i den sædvanlige vandrette stilling, gør det ikke spor, at nogle apparater har søger i højre side og andre har søger i venstre side. Det er omtrent fifty-fifty. Keystone, Minolta og Kodak 50/60 har søgeren til højre. Kodak 100-200 -500, Agfa 2000 - 3000 - 4000 og Yashica

har søgeren til venstre. Udløserknappen sidder altid til højre, så længe kameraet holdes i vandret stilling.

Men nu kommer det! Prøv engang at fotografere i højformat, så opdager man, at det føles totalt forskelligt. Hvad der er bedst, tør jeg ikke sige, fordi det er en meget personlig affære, hvordan man vil holde kameraet.

En Agfa/Yashica/Kodak 100 kan vendes sådan, at søgeren kommer foroven. Så sidder udløserknappen nederst på højre side og kan betjenes med tommelfingeren. Men det duer kun for dem, der kan vænne sig til at bruge tommeltotten. Vil man absolut trykke af med pegefingern, så skal Agfa/Yashica/Kodak 100 vendes sådan, at søgeren sidder forned. Dermed kommer højre hånd så højt op, at man kommer til at ryste kameraet, fordi albuen ikke kan hvile mod brystkassen.

De mennesker, der sværger til pegefingern og som samtidig vil have søgeren øverst, vil bedst kunne lide Minolta/Kodak 50-60/Keystone. Kun må Keystone ikke vende med flashen nederst, hvis flashen er eneste lyskilde. Det ville give lidt unaturlige skygger.

Ved anskaffelse af et 110-kamera vil jeg absolut anbefale, at man hos fotohandleren selv prøver, hvordan det føles at fotografere i højformat. Men vær opmærksom på, at der ikke må komme en finger i vejen for objektivet eller fotocellen! Det kan nemt ske ved de små apparater.

Hvis man vil lave natoptagelser på stativ, med (automatiske) lukkertider til 10 sek. eller mere, er der en forskel, som man skal lægge mærke til. Ved Agfa 4000 kan man nøjes med lige at trykke på udløserknappen, derefter holder automatikken lukkeren åben, så længe den skal være åben.

Men på alle andre kameraer er det sådan, at man skal holde knappen indtrykket, indtil lukkeren selv afslutter eksponeringen. Slipper man knappen forinden, så får man et undereksponeret billede. Heldigvis kan man på disse apparater bruge en trådudløser med lås.

Vil man helst kunne skyde meget hurtigt efter hinanden, f.eks. når børnene slås, så er der kun Agfa-modellerne med deres tryk-og-slip, der er meget hurtigere end de øvrige. ■